

Pod tisíciletou lípou v Kotli se sešla stovka milovníků přírody a lidové zábavy

08. 09. 2014 16:51

V osadě Kotel u Osečné se opět po roce, již popáté, v sobotu 6. září sešli nejen odpůrci těžby uranu, ale všichni milovníci přírody, na akci "Setkání pod tisíciletou lípou". Sdružení Naše Podještědí ji připravilo u příležitosti 5. výročí vítězství Kotelské lípy v soutěži Strom roku v roce 2009.

Na setkání v úvodu promluvil jeden ze zakladatelů tradice, předseda sdružení a zároveň náměstek hejtmána LK pro životní prostředí a zemědělství Josef Jadrný, který posluchače seznámil se současným stavem projednávání možné, zatím ale velmi nepravděpodobné, těžby uranu na Česko-dubsku.

Dana Jadrná poté připomněla významné pětileté výročí vítězství Kotelské lípy - tehdy získala přes 11 tisíc hlasů. Jen pro zajímavost - je dutá a při jedné akci se do dutiny vešlo 23 dětí!

„Jsme rádi, že nyní již jsou v Libereckém kraji dva Stromy roku - vloni získal prvenství Dub ochránce ve Višňové - Víšce,“ prozradila stovce diváků.

Sdružení Naše Podještědí připravilo pod lípy bohatý kulturní program. Vystoupily Podještědský folklorní soubor Horačky, Divadelní Soubor Vojan z Českého Dubu a pěvecký sbor Canzonetta z Osečné. Novinkou byla prodejní výstava klientů Jedličkova ústavu v Liberci, kteří díky vstřícnosti návštěvníků vyprodali téměř celý přivezený „sklad“.

„Děkuji všem přítomným, že nákupem výrobků Jedličkova ústavu významně podpořili jeho činnost. Ve spolupráci s ústavem chceme i na dalších akcích pokračovat,“ zdůraznil Josef Jadrný.

DRUH lípa velkolistá (Tilia platyphyllos) * ODHADOVANÉ STÁŘÍ 870 až 950 let * VÝŠKA STROMU 25 metrů * OBVOD KMENE VE VÝŠCE 140CM NAD ZEMÍ 9,7m * LOKALITA osada Kotel u obce Osečná * GPS SOUŘADNICE 50° 41' 7.556" N, 14° 56' 52.567" E

Malou vísku Kotel proslavily především „tisícileté“ lípy velkolisté, které jsou pravděpodobně nejmohutnějšími a nejproslulejšími stromy severních Čech. Starší Lípa je unikátní v tom, že uvnitř je dutá, přičemž její vnitřní stěny jsou porostlé kůrou, což je velmi neobvyklé. Stromy obdobného věku často bývají spíše již jen torzem, tento vykazuje obrovskou vitalitu a má nádherný, dokonalý tvar. Středem dutého prostoru vede další kmen, takže to uvnitř vypadá jako kruhová katedrála se sloupem ve svém středu. Je to velmi působivé a rozhodně stojí za návštěvu! Do jejího nitra se vejde 9 dospělých lidí, nebo cca 23 dětí. Aby bylo Lípu možné „obejmout“, je k tomu zapotřebí 9 dospělých lidí. Lípa na první pohled vypadá jako srostlý trojkmen, avšak tři mohutné větve koruny patří jedinému stromu.

Hrušková a Turek (2003) uvádí, že se pravděpodobně jedná o nejmohutnější jednokmennou lípu v naší republice.

PŘÍBĚH STROMU:

Rok 1352 – poprvé písemně zmiňována osada Osečná a Kotel v souvislosti s nedalekým hradem Děvínem – mladá lipka už 100 let zapouští své kořeny

Rok 1444 – osada zcela zničena během husitského nájezdu – husité projíždějí krajinou a odpočívají po bitvě ve stínu lípy

Rok 1565 – postaven pozdně gotický kostel sv. Víta – lípa slyší vyzvánět zvony z nové kostelní věže

Rok 1576 – povýšil císař Rudolf II. Osečnou na město

Rok 1680 – Osečnou a Kotel napadli náchoďští a čáslavští sedláci, jejich povstání proti robotě však bylo potlačeno vojskem hraběte Haranta – lípa vidí mrtvé sedláky na polích

Rok 1713 – ve městě žije 43 měšťanů, 2 malorolníci a 48 domkařů – lípa mezi nimi zatím nemá žádné obdivovatele, ani ochránce

Rok 1890 – v Osečné je farnost sv. Víta, četnická stanice, pětitřídní škola, záložna, tři mlýny, výroba bačkor a pantoflí a tkalcovna, konají se v ní pravidelné výroční trhy. Ve městě žije na začátku 20. století 11 Čechů a 828 Němců.

Rok 1945 – po skončení druhé světové války byly němečtí obyvatelé vysídleni – lípa je viděla odcházet.

80. léta 20. století – strom je stažen ocelovými obručemi a řetězy, které zajišťují její stabilitu.

Rok 2001 – bylo provedeno ošetření stromu a následné stažení koruny silonovými lany

Rok 2002 – lípa velkolistá je nominována obcí Osečná do soutěže Strom roku – dostává se do finále

Rok 2008 – Ministerstvo životního prostředí v Liberci i přes protesty obcí a občanů vyhlašuje tzv. chráněné ložiskové území Kotel–Osečná, **zde se má v budoucnu těžit uran – lípa se nachází jen 200 metrů od předpokládaného vstupu do dolů.**

Rok 2009 – lípa je o.s. Naše Podještědí nominovaná na titul STROM ROKU 2009, dostala se mezi 12 finalistů a 22. 10. 2009 se stala **VÍTĚZNÝM STROMEM ROKU 2009**